

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. ur.
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno prelema v upravi ali po pošti 10 Din. dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Mohorko v celici jetnišnice

Ze petič tam — Vest, da se je poskusil obesiti, ni resnica — Kako opisuje Mohorko sestanek s Hriberskim in pot v Jelovec — Govorica o aretaciji tretjega komplica

Maribor, 9. aprila.

V torek popoldne so se za Mohorkom za enkrat zaprla vrata jetnišnice, kjer so ga dali samega v posebno celico. Mohorko je že petič gost jetnišnice.

Prvič je bil tam, ko je bil star 17 let. Slikajo ga kot takrat čednega fantka, ki je kazal vse znake, da bi lahko postal koristen član človeške družbe, ako bi bila njegova odgoja v pravih rokah. Obnašal se je vedno zelo mirno in vsakokrat tudi resno obljubil, da ne bo več prišel.

Na nogah ima okove, v ostalem pa je prost in se lahko šeta po celici. Včeraj ga je ves popoldan zasliševal preiskovalni sodnik dr. Germovšek.

Mohorko je tudi tokrat miren in hladnokrven. Vest, ki jo je danes objavil tudi neki ljubljanski list, da bi se bil v celici

poskusil obesiti,

ne odgovarja resnici. Pod levim očesom ima sivo podplutbo, vendar pa Mohorko odločno trdi,

da ga orožniki niso tepili,

nasprotno, da so ravnali z njim zelo lepo. Pač pa ga je udaril v obraz neki civilist.

Mohorko pravi, da je šel k Hriberskemu v Avstrijo že minul torek 1. t. m. zvečer. Tja je prišel v Sredo 2. t. m. in je bil še v četrtek ves dan tam. Hriberski ga je med drugim vprašal, če ve, kje za kak denar. On — Mohorko — mu je povedal, da so Dobajevi v Jelovcu dobili veliko denarja za sadje. Hriberski je bil takoj za to, da

gresta po denar.

Iz Hriberskijevega bivališča v Sulzu sta odšla v petek. Med potjo sta prespala noč od petka na soboto in še skoro celo soboto v neki šupi. Hriberski

je imel sekiro že s seboj,

on, — Mohorko — pa jo je med potjo nekje ukradel. Kje, ne more reči. V soboto proti večeru, krog 9. zvečer, sta se priplažila v temi do Dobajeve hiše. Dobajevi so ravno večerjali, zato sta se lahko brez ovir in nemoteno

splazila v klet,

za katero je Mohorko vedel, in tam pila vino in počakala, da so se spravili spat. Ko sta krog 10. bila prepričana, da vse spi, sta šla na delo. Mohorko pravi, da

razum politično tendenco in je zato izzval nezaupanje.

Evropa, kjer povečini povsod vladajo enake produkcijske prilike, ne more ostati pri načelu, da je konkurenca regulator cen. Zavedati se moramo, da smo v svetovni gospodarski borbi, ki jo vodi Rusija ofenzivno proti ostalemu svetu. Čim prodre ta zavest, mora Evropa podvzeti obrambne mere. V tej smeri pa je rešitev v obliki carinskega premirja nezadostna in bi ne prinesla uspeha. Mi, ki delamo na sporazumu evropskih držav za preferenco, upamo, da bo nas nadaljnji razvoj prilik zadovoljil

je on ubil Dobaja in eno hčerko, Hriberski pa ostale tri žrtve.

Sekiro, ki so jo našli v sobi na oknu, je imel Hriberski, dočim je on svojo odvrigel na begu proti Dravi v nekem gozdu. Kje, ne more točno reči. Hriberski — tako pravi Mohorko — je takoj, ko sta začela korake sina Ivana, pobegnili in se od takrat sploh nista več videla. On pa je tisto noč hodil po gozdovih in se nato podal proti Mariboru, kjer je na Veliko noč šel preko brvi proti Sv. Jožefu in odtam naprej proti jugu.

Mohorko je pred nekaj časom

živel že delj časa v Limbušu.

V zvezi s tem je bil aretiran in djan v preiskovalni zapor predvčeraj kmet Š. iz Limbuša, ker Mohorko trdi, da se je tri mesece pri njem skrival, dočim Š. pravi, da ga on ni poznal, kdo je in da je pri njem bil zaposlen kot hlapec. Pravi tudi, da so celo orožniki z Mohorkom pri njem govorili.

Kako je prebivalstvo še vedno razburjeno od strašnega zločina in kako v tem razburjenju deluje ljudska fantazija, kaže najbolj dejstvo, da se danes po mestu širijo govorce

o aretaciji tretjega morilskega tovariša.

Tudi se že širijo govorce o celi roparsko-morilski tolpi, katere vojskovodja da je bil — nekak slovenski Čaruga — Mohorko. Vse te vesti so, kakor ona o Mohorkovem poskusu, da bi se obesil, iz trte izvite. Prav je, da je ljudstvo pozorno in da prijavi takoj oblastim vsakega sumljivega neznanca, ni pa dobro nasedati vsem mogočim in nemogočim plodom razdražene človeške fantazije.

»Tagespost« o aretaciji Hriberskega.

Tragedija v Jelovcu je vzbudila razumljivo veliko zanimanje tudi pri naših sosedih onstran naše meje. Graški listi so obširno poročali o njej in navajajo med drugim, da je Mohorko tudi v Avstriji v zadnjem času izvršil več manjših tatvin.

O aretaciji Ludovika Hriberskega pa piše današnja »Tagespost«:

»Mohorko je bil po lastni izpovedbi pred velikonočnim pokoljem Dobajeve rodbine v Jelovcu pri svojem pajdašu Hriberskem, ki je služil v Eckbergu pri Lučanah za hlapca. Delodajalcu Hriberskega sta vzela sekiro in odšla nato v Jelovec, kjer sta izvršila potem svoje

Pokazalo se bo, da smo element miru in civilizacije v Evropi. Povdariti treba, da je Češkoslovaška, dasi je le delno agrarna država, doslej krepko sodelovala z ostalimi agrarnimi državami na vprašanju preferenčnih carin.

V bodoče bomo še bolj intenzivno sodelovali in se potrudili, da najdemo na svetovnem poprišču primerno rešitev vseh vprašanj. Dotlej pa bomo čimbolj izpopolnjevali naše gospodarske odnose. Delo Male antante v tej smeri bo vedno bolj važen činitelj v izgradnji evropske solidarnosti, ki je vsemu človeštvu tako zelo potrebna.

krvavo opravilo. Na podlagi teh podatkov se je zglašil potem kriminalni uradnik Franc Čajko pri orožnikih v Lučanah. Rajonski nadzornik Rudolf Gutmayr je odšel skupno z njim iskat drugega morilca. Našla sta ga pri viničarju Francu Roju v Sulzu. Ko je Hriberski zagledal mariborskega kriminalnega uradnika, je skušal pobegniti, kar pa je preprečil rajonski nadzornik Gutmayr. Ker pa se je Hriberski še naprej upiral, je bil Gutmayr prisiljen, da je posegel za orožje. Udaril je Hriberskega dvakrat s sabljo po glavi. Šele nato je bilo mogoče izvršiti aretacijo. Hriberski, ki dejanje zanika, je bil prepeljan najprej v Lučane, kjer ga je okrajni zdravnik dr. Hoge obvezal, nato pa v jetniško bolnico v Gradec.

Pred izročitvijo Hriberskega našim oblastim.

Po poročilih iz Gradca se je zdravstveno stanje Ludovika Hriberskega že znatno izboljšalo. Rane, ki mu jih je zadal orožnik Gutmayr s sabljo po glavi, namreč niso bile tako nevarne, kakor se je prvotno domnevalo. Dobil je skupno tri udarce, toda ne z ostrino, temveč samo s plosko sabljo. Ima presekano samo kožo na glavi, dočim lobanja ni ranjena. Po mnenju zdravnikov bo vsekakor okreval že v nekaj dneh, nakar bo takoj izročen jugoslovenskim oblastim, da se natančno ugotovi, ali je bil Hriberski res soudeležen pri pokolju v Jelovcu, kakor trdi Mohorko, ali ne.

Jutri Petek
kabaretni večer
Velika kavarna

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 9. aprila ob 20. uri »Cirkuška princesa«, ab. B.
Petek, 10. aprila. Zaprt.
Sobota, 11. aprila ob 20. uri »Cirkuška princesa«. Kuponi.
Nedelja, 12. aprila ob 15. uri »Gospa ministrovka«. Kmetska predstava.

Večer arj in pesmi.

Kakor smo že poročali, priredi prvi operni bariton graške opere, Aleksander Balaban v pondeljek 13. t. m. v veliki kazinski dvorani koncert s sledečim vzporedom: 1. Borodin: Knez Igor; 2. Rubinstein: Demon; 3. Čajkovskij: Jolanta; 4. Rachmaninov: Če me noč obdaja; 5. Grečaninov: Jetnik; 6. R. Strauß: Prijetna vizija; 7. Korngold: Mrtvo mesto; 8. Adam: Si j'étais roi; 9. Thomas: Hamlet; 10. Kvenemann: Ej uhnem.

Slovaška Filharmonija v majniku.

Jugoslovansko-češkoslovaška liga je dobila včeraj iz Bratislave brzojav, da je tamošnja Slovaška Filharmonija, ki je hotela koncertirati v Mariboru dne 18. aprila, preložila svoje gostovanje v Mariboru na mesec majnik, ko bo napravila koncertno turnejo po celih državah.

Nova orientacije francoske politike

BRIAND NAMERAVA PARIRATI AVSTRIJSKO-NEMŠKO CARINSKO UNIJO S KONKRETNIM NAČRTOM ZA GOSPODARSKO REORGANIZACIJO EVROPE.

PARIZ, 9. aprila. Zadnji dogodki v mednarodni politiki, posebno sklenitev avstrijsko-nemške carinske unije, ki stremi po splošnem naziranju francoske javnosti po politični nadvladi v srednji in vzhodni Evropi, so prisilili pariško vlado, da politični položaj natančno prouči in določi za najbližjo bodočnost svoji politiki nove smernice. Veliko razburjenje je povzročilo posebno v gospodarskih krogih dejstvo, da se Anglija vedno bolj odmika od Francije in približuje Nemčiji in Italiji, pri čemer ima London vsekakor svoje posebne interese, ki nikakor niso v soglasju s panevropskim gibanjem.

Ministrski predsednik Laval in zunanji minister Briand sta imela zato snoč dolgo konferenco, ki se je nanašala na vse aktualne mednarodne probleme in na bližajočo se veliko debato v francoski zunanji politiki na prihodnji seji zbornice. Vlada je pripravljena ugoditi ponovno izraženi želji gospodarskih in finančnih krogov, da naj bi imelo zunanje ministrstvo čim tesnejše stike z njimi, da se skupno določijo smernice bodoče medna-

rodne politike Francije.

»Echo de Paris« se obširno bavi z novo orientacijo francoske zunanje politike in naglašja, da se Briand trudi, da parira poraz, ki ga je doživel radi sklenitve carinskega dogovora med Avstrijo in Nemčijo, s konkretnim načrtom za gospodarsko reorganizacijo Evrope. Ta načrt naj bi uničil dunajske dogovore, ali pa vsaj paraliziral nevarne posledice politične in gospodarske združitve Nemčije in Avstrije za Francijo in Evropo. V zvezi s tem bo imel Briand v kratkem z zastopniki francoskega gospodarskega življenja konferenco, na kateri se bo razpravljalo predvsem o vprašanju, ali naj Francija prizna jugovzhodnim agrarnim državam gotove ugodnosti ne oziraje se na nevarnost, da bi pomnilo to opustitev dosedanjega sistema preferenčnih carin.

Misel, da bi se avstrijsko-nemška carinska unija v svoji sedanjih konceptih paralizirala s tem, da bi se carinski dogovori razširili tudi na druge države, predvsem na Francijo in Malo antanto, je Briand že opustil, ker se mu zdi neizvedljiva.

Pavla Lovšetova v ljubljanskem tisku.

O zadnjem ljubljanskem koncertu Pavle Lovšetove in njene hčerke Majde, na katerem ste odlični umetnici izvajali isti program, ki ga boste peli v petek v mariborski kazinski dvorani, piše Z. P. v »Slov. Narodu« med drugim: Ga Lovšetova je visoko glasbeno naobrazena pevka z zvočnim, srebrno čistim glasom, ki naštudira izvajane skladbe z redko vestnostjo in natančnostjo, s pazljivostjo na lepoto fraze, brezhibno vokalizacijo, poglobitvijo v glasbene detajle... Docela napolnjena dvorana, po vsaki točki dolgotrajna odobravanja... Majda L. je takoj osvojila srca vseh poslušalcev... V »Jutru« pravi L. M. Š.: Nastop ge L. je vzbudil zanimanje naše publike, kakor doslej le malokatera koncertna prireditelj. G. L. moremo k velikemu uspehu le čestitati. Slavko Osterc piše v »Jugoslovantu«: Go L. poznamo kot pevko najodličnejših kvalit, ki nam jih pri vsakem nastopu ponovno pokaže. Z lahkoto obvladuje višine in dinamiko, intonacijskih težav zanjo sploh ni, v koloraturnih pa je skoro edinstvena, ako izvzamemo njeno hčerko Majdo, ki ji obehta postati vredna naslednica in prava specialista za koloraturno petje... Koncert je bil pravi umetniški užitek. — Kakor za Ljubljano pomeni tudi za Maribor koncert Lovšetovih izredno iznenadenje ter se obeta nabita dvorana.

Uprizoritev Petrovičevih »Duš«.

Vemo, da je močan steber našega naroda kmet, če bi ta ne bil tako odporen, bi ne bilo slovenske besede. Vemo pa tudi, da v današnjem težkem socialnem položaju silno težko živi in krivico trpi uprav naš kmet in viničar; včasih mu ni nič boljše, ko delavcu po mestih, samo nekaj ga drži po konci: domača gruda, ž njo je zrastle. Vidimo pa, da je sedanja kmečka mladina tudi na to pozabila; potare jo vsaka malenkostna nesreča ter zapusti svoj rodni kraj in odide v mesta ter tovarne in povečuje brezposelnost, doma pa leži neobdelano polje. Zato se je odločila »Krek. mladina«, da vprizori kmečko dramo, Petrovičeve »Duše« niso pisane v močni oderski dinamiki; kažejo nam konflikt v zakonu, ki privede do katastrofe, na drugi strani fino čustvovanje in močno ljubezen kmečkega ljudstva do domače grude, ljubezen moža do nje, ki ga spremlja po njegovem gruntu, ž njim dela in veliko trpi, kmečka žena in mati. — »Krek. mladina« vprizori to dramo v **nedeljo ob 20. (8.) uri v dvorani Zadr. gosp. banke** (Aleksandrova c. 6). Vsi prav vljudno vabljeni in pridite!

Nezgode.

V Cogetincih v Slov. goricah je 18letni posestnikov sin Janez Ploj tako nepredvidno ravnal s pištolo, da si je prestrelil dlan in zapestje desne roke. — V Reichovi tvornici na Teznu se je 18letna delavka Alojzija Senekovič med delom polila z neko vrelo tekočino in dobila pri tem nevarne opekline na obeh rokah. Oba ponesrečenca sta bila prepeljana v splošno bolnico v Maribor.

Sobno streljanje lovcev

bo drevi ob 20. uri v kegliču gostilne »Plzenski dvor«. Strelci, ki se namravajo udeležiti nagradnega streljanja, naj ne zamude zadnjih strelskih večerov!

XII. dražba kož divjadi

se bo vršila dne 13. t. m. na velesejmu v Ljubljani.

Kandidati za predsednika francoske republike

PARIZ, 9. aprila. Kakor poroča »Echo de Paris«, prihajajo za predsedniške volitve, ki se bodo vršile dne 13. maja, sledeči kandidati v poštev: senatni predsednik Doumer, ki bi leta 1906 skoro prodril proti Fallieresu; zbornični predsednik Bouisson, bivši vojni minister Painleve, poslanec Hennesy, zunanji minister Berard in lotarijski senator Lebrun, ki ga bosta podpirala zlasti Poincare in Tardieu. Poincare je izjavil o njem: Lebrun je in ostane kandidat za predsednika francoske republike. Ako ima le kake izgleda na uspeh, moj glas mu je zagotovljen. Sicer pa bom volil justičnega ministra Berarda. V ostalem pa še vedno skušajo pregovoriti sedanjega predsednika Doumergua, ki se hoče umakniti iz političnega življenja, da bi zopet priglasi svojo kandidaturo.

Mariborski in dneoni drobiž

Glasbena Matica gre na turnejo v Srbiji

Samo enkrat smo poročali o nameravani turneji mariborske Glasbene Matice. V soboto pred pravoslavno Veliko nočjo pa bo namera postala dejstvo. Okrog 70 pevk in pevcev se odpelje na vse zgodaj s »poštini« proti Zagrebu in od tam naprej z brzim proti Beogradu in dalje do Skoplja. Več ko pol leta so se srečavala pisma z juga in severa, tudi velik kup brzojavov je pomagal jasnit megleno obnebe, doma pa se je pelo in pelo, tedne in mesece in pripravljalo slovensko pesem liki lepo nevesto, ki se pripravlja na pot v radost svojega dragega. Pod protektoratom gospoda bana Žike Laziča nastopi Glasbena Matica v štirih banovinah; celo iz Bitolja je prišlo vabilo, da na en večer zapojejo mariborski pevci. Žal, da razmere: čas, dopusti, oddaljenost itd. ne dopuščajo tako dolge ture. Koncertov priredi šest in sicer v Skoplju, Kumano- vemu, Leskovcu, Nišu, Kruševcu in Šabcu. Nameravani koncert v Kragujevcu se radi prenapornosti opusti, četudi se je i v tem mestu sestavljal pripravljalni odbor in se je našim pevcem obljubil slovesen doček in jih je nad 400 Slovencev pričakovalo v tem mestu.

Po treh letih je to prva turneja, ki jo izvrši pevski zbor naše Glasbene Matice. Pri takih poletih se mora vsak zbor pretolči skozi cel gozd nepreračunljivih zaprek, kakor: noše, gmošna sredstva, glasovni material, dopusti itd. Hvala bogu, da nobena oblast ni delala pevcem ovir; nasprotno, najvišje oblasti in privatni službodajalci so šli pri dopustih Glasbeni Matici z veliko ljubeznivostjo na roko in so dali dopuste celo takim, ki se jih pozneje niso morali niti poslužiti. Zbor je povabil več osebnosti na turnejo, med drugimi tudi g. Deva. Žal, da mu ne dopuščja bolezen, da bi videl, kako bodo užigale njegove pesmi. Kor gosti se udeležje turneje ga. Zora dr. Ravnikova, dr. Tomišek, Petar Mijović in Joža Trafenik. Odgovarjajoč splošni želji, je Glasbena Matica v svoj program uvrstila veliko število naših najlepših narodnih pesmi, ki se bodo topot prvič čule iz ust in grl mariborskih pevcev. V vseh mestih se pripravljajo Glasbeni Matici prirčni sprejem, je pa tudi to prvi slovenski zbor, ki ponese slovensko pesem med naše južne brate. Sicer pa bo vse to zapela Glasbena Matica tudi doma, ko pride s turneje.

Dežniki, usnjeni izdelki

najceneje pri Favai, Gosposka 15, poleg Ilgerja.

Odlikovanje notarja Kolška v Marenbergu.

V soboto, dne 28. marca, je prejel starosta marenberškega Sokola, notar g. Kolšek Avgust iz rok g. sreskega načelnika dr. Maraža podeljeno mu Najvišje odlikovanje red Sv. Save IV. stopnje. Obenem mu je bil izročjen dekret o imenovanju občinskim odbornikom trga Marenberg. Čestitamo!

Proslava Finžgarjevega jubileja v Rušah.

Gledališki oder Bralnega društva v Rušah priredi v proslavo 60letnice pisatelja F. S. Finžgarja v nedeljo, 12. t. m. ob 20. uri njegovo štiridejanko »Divji lovec« v režiji g. Fr. Sornika. Sodeč po pripravah, ki se vrše, bo nudila igra izreden užitek. Scenerija bo čisto nova in bodo prijali zlasti vaški in gozdni prizori. V večjih vlogah nastopijo: gdč. Pinterič, Ozim, Bečela, Preser in gospodje Stani, Sornik, Pečar, Verk, Logar, Janko in drugi, skupno 50 oseb. Sodeloval bo tudi orkester Bralnega društva. Pred predstavo bo imel direktor Študijske knjižnice, prof. Janko Glaser predavanje o jubilanu.

Kdo je zgradil tekstilne tovarne v Mariboru?

Iz predavanja g. Filipa Uratnika, ki bo govoril jutri v petek, dne 10. t. m. ob 20. uri v hotelu »Orel« o tekstilni industriji v Jugoslaviji, bo razvidno na podlagi točne statistike, da smo si Jugosloveni tekstilno industrijo zgradili z velikansko carinsko zaščito, popolnoma sami, ne pa inozemski kapital, kakor se to splošno domneva. Predavanje g. Uratnika, ki je priredi Jugoslov.-čehoslovaška liga, bo toraj za Maribor prava senzacija in je skrajni čas, da zlasti naša inteligenca pozna to pereče narodno gospodarsko stanje ob mejih z vseh vidikov. Vabljen je vsakdo in je vstop prost. Začetek točno ob 20. uri.

Kolo sumljivega izvora

so našli orožniki te dni v grmovju ob železniški progi na Fali. Kolo je moško, znamke Puch, nosi št. 811406, je črno pleskano, brez blatnikov, na zgornjem pokrovu je vtisnena roža planinka.

Poneverbe in tatvine osumljen

je brezposelni 30letni ključavničarski pomočnik Alojz V. iz Maribora. Kleparski pomočnik Z. je zastavil pri branjevki K. na Glavnem trgu pred mesecem dni svoje kolo za 100 Din. V. pa je prišel k branjevki, ji dal imenom Z. 100 Din in kolo odpeljal. Prodal ga je baje nekemu 17letnemu fantu. Tudi si je Z. hranil v neki gostilni na Koroški cesti tamburico, vredno 600 Din. V. je tudi to odnesel in prodal. Policija vrši polzvedbe.

K I N O

==== Grajski: =====

Danes zadnjikrat: GROCK.

Od petka dalje:

NJENO VELIČANSTVO LJUBAV.

Najlepši film te sezone. Katica von Nagy, Franc Lederer.

==== Union: =====

Danes zadnjikrat: Polkovnik Redl. Od petka dalje 100% zvočni velefilm v nemškem jeziku:

LETALCI

(Nasprotniki nad oblaki.)

Triumf avijatike.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blagajni. XXVI

APOLLO KINO:

V soboto in nedeljo dvojni spored:

Na nočni straži, Leteči covboy.

Pomladanski izlet na Sv. Urbana

priredi podružnica Saveza privatnih nameščencev Jugoslavije v Mariboru v nedeljo, dne 12. aprila. Odhod točno ob 13. uri izpred društvenega lokala na Slomškovem trgu šte. 6. Vabljeni so pa na izlet tudi vsi ostali nameščenci ter njih znanci. Preskrbljeno je za primerno glasbo in petje. Namen izleta je tudi medsebojno upoznavanje nameščencev. Društvo ima letos na programu več izbranih večjih izletov, kar se bo pa pravčasno objavilo. V slučaju slabega vremena se preloži izlet na prihodnjo nedeljo.

Simultanka Bogdana Pušenjaka v Črni.

Na velikonočni ponedeljek se je vršila v Črni simultanka mariborskega dijaškega mojstra Bogdana Pušenjaka proti 20 igralcem. Po štiriurni luti borbi se je končala simultanka z rezultatom 11½ : 8½ v prid Pušenjaka. Bogdanu Pušenjaku se je na koncu simultanke že močno poznala utrujenost in ta je tudi mnogo vplivala na rezultat, ki bi bil sicer gotovo mnogo slabši za mežiške šahiste.

Napad v Dobrenju.

Iz Dobrenja poročajo, da so napadli iz zasede štirje še neizsledeni storilci 28letnega tesarskega delovodjo in posestnika Matijo Kodriča. Brez besed so planili nanj ter ga začeli obdelavati z noži. Kodrič je obležal na cesti z znatnimi ranami na plečih in prsih. Težko poškodovanega posestnika so domači odpemili v bolnico.

2 BUMKE - CARMANELLI

Kavarna 'Evropa'.

Ob priliki letošnjega ljubljanskega velesejma

od 30. maja do 8. junija, bodo prikazane poleg naporov in sadov naše obrti, industrije in trgovine tudi stvaritve slovenskega duha, stvaritve elite naših likovnih umetnikov in sicer v razstavi, ki naj po dolgem presledku zopet združi slovenske likovne umetnike vseh struj v harmonično celoto, da ponovno in glasno dokumentirajo obstoj osobite slovenske umetnosti, tako močne in plodovite, da vzdržl danes tudi najstrožji evropski kriterij in ki se že uveljavlja v največjih kulturnih centrih Evrope. Naravno, da bodo združena v imponentni reviji slovenske likovne umetnosti kvalitativno neoporečna dela, ne oziraje se na pripadnost k strujam. Razstava bo odprta vsem in prosta posebne vstopnine ter bo brez dvoma mnogo doprinešla k propagandi za slovensko umetnost. Umetnine se bodo odprodajale na licu mesta.

Vloge pri poštni hranilnici.

Meseca marca so narasle hranilne vloge pri poštni hranilnici za 12 in pol milijona dinarjev in je znašala vsota hranilnih vlog koncem meseca Din 244.607.305.80, stanje vlog po čk. računu pa Din 847.216.656.45, torej skupno stanje vseh vlog eno milijardo 291 milijonov dinarjev.

Arktična raziskovanja v starem in srednjem veku

OD ALEKSANDRA VELIKEGA PA DO FRANKLINOVE NESREČNE EKSPEDICIJE.

Vsako leto se izpopolnjujejo prazna mesta na zemljevidih, vsako leto so točnejše narisana. A še vseeno imamo na severu polno neraziskanih krajev. Znanstveniki se trudijo, da tudi te raziščejo. Neraziskan predel odgovarja velikosti evropske Rusije. Znanstveniki stremijo za tem, da izpopolnijo cel globus, da na njega narišejo tudi one kraje, kamor še dosedaj ni stopila človeška noga. Razume se, da so o tej zemlji nastale razne bajke, kakor na primer, da je to kraljestvo umrlih, ali, da je to neko brezdno, ki gre do sredine zemlje itd. Z novjšimi raziskovanji so seveda izgini- le tudi te bajke.

Naša doba se lahko hvali z raziskovanji, vseeno ne smemo pozabiti junaških raziskovalcev starega in srednjega veka. Da navedemo nekoliko primerov:

Za časa Aleksandra Velikega se je rodil v grški koloniji Musiliji, današnjem Marseillu Grk Pitej, ki je prvi prišel v severne kraje Evrope. Bil je trgovec, zelo dober astronom in predrzen ter hraber. Sklenil je pogodbo z dobavitelji kositra in jantarja ter leta 325 pr. Kr. potoval prvič na sever. To je prvo zapi- sano potovanje na sever. Potoval je ob obali zapadne Evrope in čez 6 dni pri- šel do ledenega otoka. Mislil je, da je to zemlja, ni šel naprej. Ne ve se natančno, kateri otok je to bil, ker ga Pitej ni natančneje opisal. Mislil se, da je to bil eden od Shetlandskih otokov. Manland ali Unst, lahko pa je tudi bila Skandi- navija. Od tega otoka se je vrnil ob vzhodni obali Britanije do kanala La Manche.

Šele 1100 let po Piteju, to je v VIII. stoletju, so prvič stopili irski mornarji na Islandijo in naselili Orkneyske, Shetland- ske in Faröerske otoke, od koder so večkrat delali izlete na sever. Še važ- nejši pa je prihod Normanov in Vikin- gov, ki so prvi temeljito proučili sever- no ledeno morje.

Mnogo razlogov je smele mornarje in gusarje nagnilo v IX. stoletju, da so se napotili proti nordijskim otokom. Nor- veški plemič Othere je začel sistematski raziskavati obalo Skandinavije. Plul je ob norveški obali in opazil, da se obala obrača proti vzhodu. Dokazano je, da je takrat Othere prvič objadral severni rt Evrope in zaplul v Belo morje.

V istem času je naselil normanski gu- sar Nadod na Islandiji in imenoval jo je »snežna zemlja«, ker ni vedel, da je to otok. Šele Normanec Gardar je to doka- zal, a Floki je ta otok imenoval »lede- na zemlja« in to ime je ostalo do danes (Island). Od leta 847 so se začeli Nor-

mani naseljevati na Islandiji in osnova- li so današnjo prestolico Reykjavik.

Leta 920. je zanesla burja na Grön- land gusarja Gunbjörna in je on prvi Evropejec, ki je kaj zvedel o tem oto- ku. Šestdeset let pozneje se je izkrcal na Grönlandu Erih Rauda (rdeči), ki je bil iz domovine izgnan radi umora, s štirinajst ladjami in približno 700 Island- ci. Imenoval je ta otok Grönland, kar pomeni »zeleno zemlja«, čeravno mu to ime ni utemeljeno, ker je neploden. Ven- dar je s tem imenom dosegel svoj nam- en, da privabi čim več naseljencev. Normani so se začeli naseljevati in so končno zasedli vse zemlje na severu do Upernivika, na zapadu do Lanenstend- sunda in Baffimove zemlje in na jugu do ameriške obale. Leta 1194 so pa pro- drli celo do Spitzbergov.

Grönlandija postane v XI. veku kr- ščanska kolonija. Imela je preko 30 ško- fov. Prebivalci so se bavili največ z ži- vinorejo, lovom in ribarstvom. Vzrokov propadanja Grönlandije je več. Monopo- lizirala se je trgovina, nastala strašna kuga in Eskimi so neusmiljeno pobijali priseljence.

Leta 1043 so frizijski plemiči razisko- vali polarne kraje. Medpotoma so zade- li na led in mnogo ladij se je potopilo. Ostali so nazajgrede oplenili normanski otok gusarjev. V XI. veku je poskusil tu- di normanski kralj Harold raziskovati morje zraven Tule, ali zastoni.

Radji strahotnih predobč so bila do le- ta 1380 opuščena vsa raziskovanja. Te- ga leta je naselil na Faröerjskih oto- kih beneški mornar Nikolaj Zeno, se se- znanil z tamošnjim gusarskim poglavar- jem ter se tam udomačil s svojim bra- tom Antonijem in napisal mnogo o svo- jih raziskovanjih.

Ker so Španci in Portugalci monopo- lizirali morsko pot v Indijo, so Holandci in Angleži začeli iskati novo pot. Prvi v tem pogledu je Sebastijan Cabot, a niti on, niti njegovi nasledniki niso pri- šli v Indijo. Zato je to iskanje v XVII. veku prestopilo. Ko je propadla Frankli- nova ekspedicijska, je bilo organiziranih 10 ekspedicijskih, da bi rešile njene ostan- ke, kar se je pa posrečilo komaj 120 let po nesreči.

Čeravno so današnji rezultati raziska- vanj arktika in antartika izredni, vseeno ne smemo pozabiti naporov Namana, Piteja, Othere, Frizza in drugih, ki so brez vseh sredstev moderne tehnike sto- pili v borbo s strahotami severa in stav- ljali svoja življenja na kocko za znanst- vene pridobitke, mnogi to tudi z življe- njem plačali.

Zdravljenje morfinistov in kokainistov

Zdravnik Modino iz Aleksandrije je odkril nedavno novo sredstvo za zdravljenje morfinistov, kokainistov in uživ- cev raznih drugih opojnih sredstev. Ne- ki nizozemski medicinski časopis prina- ša članek, ki navaja vrsto slučajev, kjer je dejanski uspelo z metodo zdravnika Modinova odvzeti mnogotere morfiniste in kokainiste od zavživanja teh strupov. Z isto metodo sta zdravila dva kitajska zdravnika na kliniki v Bataviji svoje pa- cijente ter sta dosegla izvanredne rezul- tate. Metoda dr. Modinova obstoja v u- porabi autoseruma, to je ubrizgavanja lastne krvi ali krvnega seruma dotične- ga pacienta. Dr. Modinov v svojem po- stopku ne uporablja krvi, vzete iz žile pacienta, nego mu da na telo španski obliž, pod katerim se dvigne v nekaj urah mehur. Tekočino, ki jo vzame iz tega mehurja, vbrizga pacientu pod ko-žo ali v mišico. Po nekajkratnem vbriz- ganju tega seruma izgubi pacient voljo do zauživanja morfija ali kokaina. Do te- ga odkritja je prišel dr. Modinov popol- noma slučajno. Ko je namreč lečil neke- ga pacienta, obolelega na išijas, ki pa je bil obenem tudi morfinist, mu je dal krvne injekcije proti išijasu in ga ob- enem izlečil tudi od strasti za morfijem.

Restauracija Minosove palače na Kreti

V Knososu na Kreti, v davni Minosovi in Pasifejevi prestolnici, v carstvu lepih legend in pripovedk, v zemlji, kjer žive še danes božanstva za one, ki imajo buj- no fantazijo, tam vlada sedaj znameniti angleški arheolog Sir Artur Evans. Dol- ga leta je izkopal ogromni kompleks kraljevih palač iz zlate dobe kretske kul- ture (v 15. stoletju pred Kr.), odkril je čudesa: iz fragmentov fresk, iz majhne- ga kipa, iz nekotih glinastih vrčev, iz kosa nakita je rekonstruiral sliko sijaja Minosove periode, iz odkruškov izgo- relega stolpa ali iz razpokanih glinenih posod pa je opisal poslednjo katastrofo: potres, požar, vojno. Sedaj se je vrnil Evans na novo delo: hoče restaurirati glavni del palače, da bi nam pričaral le- po bajko. Zato je postal Evans izjema med današnjimi arheologi: na to sveto zemljišče je privlekel moderne priprave, ki meljejo kamen in mešajo beton, s ka- terim bo »onečastil« zidovje nekdanjih božanskih bitij, da bi prikazal v resnici kretske kulture. Že dosedaj je potrošil v Knososu vse svoje imetje. Da pa nje- govo delo ne bi bilo brezplodno, je pro- dal svojo zbirko antičnega denarja t. j. eno najlepših na svetu. Ta restauracija ni enaka n. pr. restauraciji Parthenona,

kjer enostavno zložijo najdeni material. V Knososu je takšnega materiala pre- malo. Kraljevska palača je imela tri nad- stropja, od katerih sta bili zgornji dve lesenii ter sta popolnoma izgoreli, dočim so se stene zdrobile. Samo od spodnjega dela je očitanih precej lepih detajlov. Ali, ko so n. pr. izkopal zelo dobro o- hranjene monolite iz kristaliziranega mavca, so začeli ti razpadati. »Taližo se kot sladkor na dežju«, je tožil Evans. Moral jih je dati zvezati s — cementom. Evans je uporabljal izprva pri gradnji kamen, železne tramove in les, sedaj pa dela samo z železobetonom. Stolpi, ne- koč iz debel ogromnih cipres, so danes cementni, pa obarvani, tako da nalikuje- jo lesenim. Dosedaj je postavljeno za- padno in južno krilo stavbe, kraljevska poletna palača v dolini Keratosa in še nekatere samostojne zgradbe. Nato so delali na vzhodnem krilu, kjer je veliko dvoran, kraljičina kopalnica in počival- nica. Najlepše z umetniške strani so freske švicarskega umetnika Gillierona. Po razdrapanih ostankih, najdenih pod ruševinami, je izdelal vrsto slik, ki pri- čarajo plastično življenje in ljudi tedanje dobe. Med ostalimi freskami je treba o- meniti sliko samega kralja, nosače vode, orla v prestolni dvorani, poglavarja črn- cev s spremstvom, modro opico in dr. Večina teh fresk spominja na Afriko, po- sebno na Egipet. Evans hoče napraviti še celo vrsto fresk v sami palači in v takozvani vili fresk. Ostanke fresk in drugih slik počivajo v kandijskem muze- ju. Nedaleč od Knososa leže razvaline Faisiosa in Hagia Priatide. So pa za- puščene. Ostanke palač, dvoran, teras in posod so enaki onim v Knososu, vendar tukaj nihče ne gradi; vse je mrtvo in sa- nja o sijaju in slavi kralja Minosa in o krasnih legendah davnih stoletij.

Svetloba iz kuhinjske soli

Odkar svetimo z elektriko, tehnika na polju razsvetljave ni mnogo napredova- la. Električna je v velikih mestih pone- kod deloma, ponekod popolnoma izpod- rinila plinsko razsvetlavo, kar ni niti v majhnih mestih nič čudnega, ker leže običajno ob glavnih električnih vodih. V tehniki razsvetljave v principu niso bili najdeni drugi znatnejši izvori svetlobe: delalo se je predvsem na tem, da se raz- svetljava izboljša in poenostavi, kar je bilo doseženo z uporabo cevi, napolnje- nih s kakim plinom. Močna rdeča svet- loba, ki služi predvsem v avijatične svr- he, je mnogo cenejša od drugih v pogle- du izrabe toka. Te rdeče svetlobe so cevi, napolnjene s plinom neonom. Ven- dar pa je vse to samo električna raz- svetljava, dasi izboljšana in napredujo- ča. Seveda je mogoče v laboratorijih tu- di teoretski napraviti mnoge druge iz- vore svetlobe, ki pa nimajo praktičnega pomena.

Tem interesantnejši pa so poizkusi, ki jih je pred kratkim izvedel Polanyi, profesor elektrokemije v nemškem in- stitutu ekscesarja Viljema. Iznal je svetilko, ki sveti s pomočjo kuhinjske soli. V kemiji je znano, da dasta kalij in natrij pri gotovih postopkih svetlobo. Ker je kuhinjska sol spojina natrija in klorja, je delal Polanyi z njo poizkuse in mu je uspelo dobiti močno svetlobo, ako je pustil v brezračnem prostoru skup- no delovati pare natrija in klorja. Svetlo- ba, dobljena na ta način, je izredno mo- čna, ima pa še to prednost, da je njen izvor izredno cenen, mnogo cenejši od vseh dosedanjih virov svetlobe. Važno je tudi, da se energija ne izgublja v dru- ge oblike, kakor je to pri ostalih pojavih razsvetljevanja. Preračunali so že, da bi stala nova razsvetljava komaj eno dvajsetino — mogoče še manj — naših sedanjih stroškov za razsvetlavo. V tem slučaju bi imel ta izum ogromno praktično vrednost. Karakteristično je tudi, da njen iznajditelj noče stopiti še pred javnost, ker trdi, da je njegova iz- najdba važna samo za znanost, ne pa za tehniko vsakdanjega življenja. Vendar se vršijo v institutu ekscesarja Viljema poizkusi še nadalje, ker so Polanyi so- delavci drugega mišljenja kot on sam, ter gradijo njegovo delo dalje, da bi od njih imela korist poleg znanosti tudi ši- roka javnost.

Sport

MOLNP, službeno.

V nedeljo, dne 12. t. m. se vrše sle- deče prvenstvene tekme: dopoldne ob 10. na Rapidovem igrišču SK Svoboda: SK Rapid; popoldne ob 14. na igrišču »Maribora« SK Železničar rez.:ISSK Maribor rez. in ob 15.30 ISSK Mari- bor I:SK Železničar I.

Službujoči odborniki: dopoldne g. Ma- rusig, popoldne gg. Kemeny in Vidovič. — Tajnik.

SK Železničar, tennis-odsek.

V petek, dne 10. t. m. ob 20. uri va- žen sestanek v restavraciji Narodnega doma. Člani naj se sestanka polnoštevilo- no udeležijo. — Načelnik.

SK Železničar, lahkootletski odsek.

Članstvo se obvešča, da je začetek lahkootletskega tečaja pod vodstvom g. Ulage v petek, dne 10. t. m. ob 15. uri na igrišču Rapida. Udeležba vseh lah- kootletov in nogometašev obvezna.

Prva letošnja kolesarska dirka.

Kolesarsko društvo »Poštela« priredi v nedeljo, dne 12. t. m. kolesarsko dir- ko s startom ob 14. uri pri gostilni Ho- ste v Spodnjem Radvanju. Dirka se bo do Slovenske Bistrice in nazaj. Po dirki bo razdelitev daril in veselica v gostil- ni Hoste.

Novi svetovni lahkootletski rekordi.

Pri prvenstvenem tekmovanju v Bloemfontain (Južna Afrika) je pretekel D. Jonbert 100 yrdov v času 9.4 sek. in postavil nov svetovni rekord. Stari rekord je znašal 9.8 sek.

Na mitingu v Chikagu je zboljšala Mis Robinson dva svetovna ženska rekorda: tekla je 60 yrdov v 7 in 70 yrdov v 7.9 sek.

Koželuh: Tilden.

Karel Koželuh je porazil v Pasadent Big Bill Tildena s 10:8, 8:6. V San Fran- cisco pa se je Tilden revanžiral in po- razil Koželuha s 6:4, 6:0, 6:3.

Sokolstvo

Sokolsko društvo Maribor I

priredi v soboto, dne 11. aprila bratom Sokolom, odhajajočim v vojno službo, poslovilni večer z lepim sporedom. Za- četek ob 20. uri. Prijatelji Sokolstva do- brodošli! — Zdravo!

General postal pesnik in slikar

Pred nekajimi meseci je zapovedo- val general Feng-Yu-Siang vojski z dve- ma milijonoma vojakov. Bil je to zna- meniti vojskovodja, katerega se je bala celo nankinška vlada. Danes hodi kot potnik v civilni obleki na področjih, ki so upostošena po državljanski vojni. Zapustil je vojsko in svoj generalni štab, vrnil čez ramena popotno torbo z ma- lenkostnim živežem in s pisalnimi po- trebščinami ter se podal na pot, da bi našel motive za pesmi, ki jih je pričel zlagati. Obenem se bavi tudi s slikanjem. Ko sestavi kakšno pesem, ali dovrši sli- ko, se nekaj časa naslaja nad svojim de- lom, nato pa vse uniči. Edini prijatelj, s katerimi se general še razume, so štirje njegovi bivši adjutantje, ki gredo v raz- dalji petdesetih metrov za njim in pazi- jo za njegovo varnost. General vstaja ob štirih zjutraj in gre najprej na lov. Če ubije kakšnega zajca, prinese sam drya, zakuri in ga speče. Od časa do časa po- seča hiše kmetov, jih vprašuje za njiho- vo življenje in potrebe. Trdi se, da je še danes, ko je zapustil vojsko, general ze- lo priljubljen med svojimi nekdanjimi vojaki. V Nankingu je izzval odločitev generala Feng-Yu-Sianga ironične ko- mentarje. Vlada trdi, da se je odstranil general zato, ker je uvidel, da bo izgubil svojo popularnost, ki jo je nekdanj užival in da je hotel s sedanjim življenjem vsaj v neki meri ohraniti svoj dober glas, da bi sčasoma lahko zavzel na Kitajskem kakšen boljši položaj.

M. Zevcevič

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

108

Sluga je izginil nemo in naglo; zakaj ta ženska je znala ukazovati s posebnim talentom, in vse ji je streglo z enako vnemo, kakor da je že prava kraljica. Uro kasneje je prišel Žarnak.

V teku te ure je utrdila Diana svojo misel do dobra in ji zasnovala načrt, ki je zorel v njeni glavi.

Ko je stal De Žarnak pred njo, ga je zapletla v dolg tih razgovor.

Vrnimo se zdaj k mojstru Francu Rableju.

Poslovivši se od kralja, se je bil vrnil v laboratorij, ki so mu ga bili priredili. To je v sobo, poleg odkazane mu spalnice, kamor so bili spravili vse priprave, ki so mu jih morali pripeljati iz Medona.

Tu je sklenil Rable pozabiti vso svojo boleost in ves svoj obup; ukrotil je takorekoč svoje ogorčenje in si vrnil trudoma vedri pokoj učenjaka, ki hoče poizkusiti rešitev težavnega vprašanja.

In še le, ko je začutil, da se ima spet popolnoma v oblasti, je zamrmral:

»Življenje tega kralja je v mojih rokah. Če hočem, pijača ne bo imela rešilne moči, in kralj pogine. Da, toda — jaz nisem morilec... Ker je mogoče napraviti tako zdravilo, je moja dolžnost, da ga napravim... Naj se zgodi, kar se hoče!«

In spravil se je na delo.

Dolgo in potrpežljivo je delal poizkuse, listal po knjigah, tehtal praške in tekočine...

Okrog enajste ure se je zaslíhal po Luvru velik hrup.

Toda, bil je tako zatopljen v svoje delo, da se ni zmenil za ta hrup.

Z mirno in počasno natančnostjo je nadaljeval svoje delo in nihče ne bi bil mogel pokazati na njegovem licu sledov razburjenja.

Ob dveh je stresel praške in tekočine, ki jih je rabil, v vroč pepel svojega kamina. Plod svojega truda pa je spravil v steklenico, ki je merila pol bokala.

Bila je rjava tekočina, precej gosta in podobna nekakšnemu sirupu.

Na to steklenico je prilepil papirnat štirikotnik z napisom:

»Zdravilo, pripravljeno po doktorju Francetu Rableju za Njegovo Veličanstvo kralja.«

To steklenico je postavil na sredo mize, tako, da si jo videl na prvi mah.

Nato je sedel in začel premišljevat, podpira se si čelo z dlanmi. Kakšne misli so se pač borile tisti hip za njegovim mogočnim čelom? Gotovo se je dvigal njegov duh od stopnje do stopnje proti visokim vrhovom prizanesljivosti in proti poslednji besedi človeške modrosti. Opuščal je njemu, ki ni hotel odpustiti. Postavil se je nad goreče prijateljstvo, ukrotil čustva svojega srca; prijel je za pero, premišljal še par minut in napisal nato sledeče pismo:

»Sir.

Poleg tega pisma najdete steklenico z zdravilom, ki sem je pripravil Vašemu Veličanstvu. Odhajam, sir. Poslavljam se od Luvra in nedvomno tudi od Francije, ker vam ne bi mogel pogledati v obraz, ne da Vas vprašam, zakaj pustite umoriti Doleta, ki veste, da je nedolžen, in ker mi Vi ne bi mogli odgovoriti po pravici in poštenju.

Lahko bi bil odšel, ne da bi Vas rešil. V to se mi je bilo treba samo ravnati po Vašem vzgledu. Saj bi Vas niti ne bil umoril, pustil bi Vas bil samo umreti. Toda mislil sem si, da moja človeška

pravica ne sega do te meje. Dal Bog, da se spomnite Vi, da gre Vaša kraljevska pravica še vedno tako daleč, da morete iztrgati nedolžnega spletki krivičnikov.

Vaše Veličanstvo naj pije vsak dan trikrat po en požirek vina, ki sem ga sestavil; to je, zjutraj na tešče, opoldne, malce pred kosilom, in zvečer dve uri po večerji. To zdravljenje mora trajati devet dni; količina pripravljene zdravila zadošča natanko. Zatrjujem Vašemu Veličanstvu, ako se hočete začeti takoj jutri zjutraj ravnati po mojih predpisih, da bo učinek strupa, ki se ga bojite, prepreden — če je govorila tista ženska resnico. V nasprotnem slučaju pa, to je, ako kralj ni okužen, ne bo imelo zdravilo nobenih škodljivih posledic.

Dobro bo, če ostane Veličanstvo teh devet dni v sobi, ki naj bo zakurjena kolikor mogoče gorko, da se povzroči obilen znoj, ki bo pomagal izgnati hudobne duhove. Zvečer v postelji naj pije Veličanstvo po zdravilu še čašo čaja, da se ponoči še bolj izpoti.

Da pa Veličanstvo ne oslabi preveč od tega znojenja, naj se pokrepča po preteku devetih dni s čvrsto mesno hrano.

Vseh teh devet dni pa naj se kralj vzdrži vina, dišečih in razburjajočih pijač, kakor tudi divjačine.

Z Bogom, sir. Z žalostnim srcem se poslavljam od dežele, ki me je rodila, z veseljem od kraljestva, kjer je mogoča tako strašna zloraba pravice.

Rable je podpisal in zapečatil pismo, ki ga je bil spisal s svojo trdno pisavo in ga prečital še enkrat, hoteč se prepričati, da ni izpustil ničesar.

Potem je napisal naslov:

»Njegovemu Veličanstvu kralju v Luvru.«

Pismo je naslonil k steklenici.

Nato je zavil nekaj papirjev v sveženj in se napravil, da odide.

V cerkvi Sen Žermen-l'Okseroa je udarila ura dve.

Baš v trenutku, ko je pisal Rable svoje pismo, je sedela Diana Poatješka v naslonjaču poleg kamina; njene oči so bile zaprte, kakor da bi spala.

Nenavadno molčanje je ležalo nad Luvrom.

Bilo ni molčanje speče palače, marveč mnogo težje molčanje zapuščenega dvora.

Zvečer je bila Diana odslovila svoje komornice ter jim rekla, da ne pojde spat in da ne more večerjati, dokler se kralj in njegova visokost prestolonaslednik ne vrmeta s svojega pohoda proti Dvoru Čudežev.

Ko je bila sama, se je nastanila poleg kamina, v katerem je gorel živahen ogenj, zakaj mrz je bil hud; toda v trenutku, ko stopimo v njeno sobo, ni spala, čeprav se je zdelo, da so jo že zazibale sanje.

V luči voščenic, ki sta plapolali na kaminu, se njena krepka lepota ni odevala s tisto vdano milobo, ki bi jo bil moral dati počitek; nasprotno, črta njenih ust se je zdela še trja, in guba, ki ji je prerezala čisto čelo, je pričala o napetosti njenega duha.

Nekdo je rahlo popraskal na vrata.

Planila je po koncu in stekla odpret.

Vstopil je Žarnak.

»Ali se vam je posrečilo izmuzniti?« ga je vprašala smehljaje.

»Zadal sem v boju par sunkov in pazil, da me je videl kralj. Ako bo mogoče, da se vrnem čez eno uro ob njegovo stran, bo jasno, da nocoj nisem mogel biti v Luvru, ker sem bil v Dvoru Čudežev.«

Diana se je zamislila za trenotek.

»Kako je z razbojniki?« je vprašala nazadnje. »Ali se branijo?«

»Napad se je komaj pričel, ko sem odhajal.«

»A stvar utegne biti nazadnje opasnejša, nego bi si človek mislil?«

»Opasna za koga?« je rekel Žarnak in srepro pogledal Diano Poatješko.

»No... za napadalce.«

»Za... kralja, na primer?«

»Za kralja, za prestolonaslednika, za vas samega.«

»Milostljiva, ako mi hočete verjeti — prav nič verjetno se mi ne zdi, da bi kralj poginil, ali da bi bil tudi ranjen v tem boju.«

»Kako da ne?« je vzkliknila Diana.

Žarnak se je nasmehnil.

Uganil je bil Dianino misel.

»No, zato,« je dejal, »ker se kralj vendar ne more resno izpostaviti v takšnem pobujanju. Saj je že preveč, da je navzoč, in ne vem, kakšna čudna želja ga je mogla spraviti tja. To pa je gotovo, da se ne bo izpostavljaj. Rokovnjači niso nasprotniki, vredni njegovih udarcev.«

»Prav imate,« je zamrmrala Diana. »Toda kralj ima vernejše sovražnike, nego so rokovnjači ali vojaki Karla V.«

»O kakšnih sovražnikih govorite, milostna?«

»Starost, bolezen.«

»Kralj je bil čil in zdrav.«

»Toda, naposled, ako bi umrl, česar Bog ne da.«

»Potem ste vi kraljica, milostna,« je rekel Žarnak, »bolj kraljica kakor gospa prestolonaslednica sama.«

»To je, da sem v položaju razpolagati s službami in častmi, kaj ne da?«

Žarnak se je naklonil.

»Pa vi, dragi grof, kaj bi bili vi, če bi zadela naše kraljestvo ta nesreča?«

»Jaz, milostiva — jaz bi bil gotovo ubogi plemič, kot sem dandanašnji. Kaj je meni izgubiti ali pridobiti s kraljevo smrtjo?«

»Torej mislite, da bi vas vaši prijatelji pozabili?«

Žarnak je molčal.

Diana je razumela, da s takšnim možem ne sme govoriti v namigljajih.

»Torej,« je dejala, »vi mislite, da bi vas vaši prijatelji pozabili. Vi mislite, da bi pozabila jaz, da ste bili moja najtrdnjša opora! Toda jaz, ki bi morala skrbeti bolj nego kdaj poprej, da si ohranim vašo oporo, bi se pač čuvala, da vas pozabim! In moje prvo dejanje, grof, bi bilo, da bi vas vprašala: Kaj hočete? Česa si želite: ... Kaj bi mi odgovorili?«

»Oh, če bi se zgodilo tako, kakor vi pravite in bi prišlo do nesreče, o kateri govorite, pa bi me vi vprašali, kaj bi me veselilo, potem bi vam odgovoril, milostljiva, da si ne želim ničesar in ne zahtevam ničesar, pač pa — ako vam more moj meč dandanašnji še dostojno služiti — da vam takrat ne more več, razen, ako bi bil ozaljšan s cizeliranim zlatim ročnikom, kakršnega imajo meči konetablov...«

»Prvo vojaško dostojanstvo v kraljestvu!« je rekla Diana in se zdrznila.

»Kadar pomislim na ubogega učenjaka, ki želite, da ga zakoljem, vrag naj vzame mojo dušo, ako vem, zakaj! ... se ne morem ubraniti milostna, izpreleti me nekaj kakor pomilovanje...«

»In da se pomiri to sočutje, dragi? Česa potrebujete v ta namen? Obljube? Imate jo! Lahko se zanašate name...«

»Žal, milostna, vidim, da se ne razumeva. Kaj zahtevate od mene? To, da naj stopim v sobo doktorja Rableja in ga zabodem — zabodem tako temeljito, da ne bo mogel ozdraviti nikoli več. Prihitel sem z nabrušenim bodalom... ves pripravljen. Toda bogme, priznati moram, da sem se zbal gorostasnosti tega čina... ali bolje, usmiljenje me obhaja! Kesam se že naprej... ako me tako bolj razumete... Ah, če bi imel v žepu absoluten dokaz, črno na belem na primer, da sem sunil častivrednega doktorja zoper lastno voljo — oh, potem, mislim, bi obvaladal svoje kesanje...«

Diana je poslušala z namršenimi obrvmi.

Zdaj se je bilo prepozna umekniti.

Hlito popravilo ur,
ceneno in točno z 1—5letnim
jamstvom pri tvrdki A. Sto-
jec, Maribor, Jurčičeva ulica
št. 8. Po stenske in stoječe ure
se pride na dom. XVII

Kolesarji pozor!

Kdor nima še svojega kolesa poprav-
ljenega, naj ga nemudoma odda takoj v
mehanični delavnici Justina Gustinčiča,
Tattenbachova ulica 14, Maribor.
Tu se izvrši popravilo tako natančno,
da bo vozaril lastnik brez skrbi. 894

Deklica

z dežele, 17 let stara, poštenih staršev
želi mesta pri boljši družini ali gostil-
ni v kuhinji. Ponudbe na upravo »Ve-
černika« pod »Poštena«. 988

V restavraciji Narodni dom,
se sprejemajo dnevno abonenti Din
12.— dnevno. Toči se tudi dobro šta-
jersko vino liter po Din 12.—. Se pri-
poroča Marija Drčar. 963

Iščem stanovanje,
sobo in kuhinjo s 15. aprilom, najraje
v meljskem okraju, solnčno in čisto.
Naslov v upravi Večernika, 983

Oddam sobo,
zračno in čisto boljši osebi. Linharto-
va ulica 4, prtiličje desno. 996

Moške nogavice
v vseh barvah par Din 4.50. »Luna«,
Maribor, Aleksandrova c. 19. 786

zastopniki se sprejmejo

Spomnite se CMD!

Večjo množino
makulaturnega papirja

prodamo

Uprava „Jutra“ in „Večernika“

Maribor, Aleksandrova cesta 13

Prihaja čas, ko je treba obleke kemično čistiti in barvati. Najlepše in najhitreje izvršuje samo

„TRIUMF“, PAVEL NEDOG, MARIBOR

GOSPOSKA ULICA 33

Pobarva obleke za žalno dobo v 24 urah

RAZLAGOVA ULICA 22

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik; FRAN BROŽOVIC v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO D'TELA v Mariboru.